





# PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE  
 LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE  
 Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.  
 Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$6.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:  
**"PROSVETA"**  
 2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

**"THE ENLIGHTENMENT"**  
 Organ of the Slovenic National Benefit Society.  
 Owned by the Slovenic National Benefit Society.  
 Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$6 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.  
**"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"**

Datum v oglepanju n. p. (Feb. 25-22) poleg vsakega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

## NENASITNI PRIVATNI INTERESI.

Danes postoji resnica, da delavec prejme manj prave mezde, kot jo je prejemal pred izbruhom svetovne vojne. Teh besed ni spregovoril kakšen delavski agitator, marveč je to dokazal senator La Follette v senatu, ki je republikanec. Senator La Follette ni tega le povedal, temveč je navajal statistične podatke, ki so to potrdili, kar je govoril. Kljub tej resnici privatni bizniški interesi ne mirujejo. Potisniti žele delavske mezde še na nižjo stopnico.

Na pr. železniški ravnateljji so odšli pred železniški delavski odbor, da se znižajo delavske mezde. Do zdaj se ti gospodje še niso oglasili, da se naj odpravijo garantirane dividende po Esch-Cumminsovi postavi, da se odpravi draginja. Ampak znižanje mezde zahtevajo kot šilok svoj funt mesa v Beneškem trgovcu.

Oni žele, da naj železniški delavec na progji dela deset ur in za \$1.50 mezde.

Drugi privatni bizniški interesi niso nič bolji. Povsod, kjer delavci niso organizirani, pritiskajo nanje, da se znižajo mezde. Naval se vrši na organizirane delavce tudi. Nanje pritiskajo iz dveh razlogov. Prvič jim žele znižati mezde, drugič razbiti njih organizacije.

Ko se ta pritisk vrši na delavce, pa cene padajo za izdelano blago le na papirju ali v izjavah velikega privatnega biznisa. Na pr. ako kdo proda staro železo, ne dobi zanj skoraj nič. Kadar pa kdo kupi izdelano železo, ga mora plačati po izredno visoki ceni, dasiravno so jeklaraki in železarskim delavcem že parkrat znižali mezdo. Volna je še vedno po nizki ceni. Farmarji na zapadu stokajo, da jo še po nizki ceni ne morejo spraviti v denar. Tako je tudi z bombažom. Kadar pa delavec kupi obleko, mora plačati zanjo sedem in trideset do štiri-deset dolarjev, a volna, ki je v obleki, je iz starih cunj. V vojnem času so vojni dobičkarji nakupili volno v skladiščih in pričeli so izdelovati sukno iz starih volnenih cunj. Ta navada je seveda obstala, ker je dobičkonosna za privatne bizniške interese. Krojaški delavci so res obdržali svoje mezde, ker so dobro organizirani. Parkrat so se nanje navallili podjetniki, a vselej so podjetniki prišli iz boja tepeni. Organizacija krojaških delavcev je pa tudi pojasnila, da so delovni troški pri obleki tako nizki, da so pri sedanjih cenah za obleko profiti ogromni.

Take primere bi se dale navesti iz vsake industrije, ki dokazujejo, da so surovine poceni, izdelani produkti se pa prodajajo z velikim profitom.

Ze več ko tri leta so minila, od kar je bilo podpisano premirje. Pred zadnjimi kongresnimi volitvami sta obe stari stranki obljubili, da ne bosta pozabili na doslužene vojake iz svetovne vojne. Pričelo je gibanje, da se dosluženi vojakom izplača nagrada. Dolgo časa so odri-vali to vprašanje na dolgo klop. Letos v jeseni so zopet volitve in tako je vprašanje prišlo zopet v ospredje, da se veliko piše in govori o njem.

Predsednik je izjavil, da je za to, da se izplača vojaška nagrada, toda v ta namen naj se naloži nedirektni davek na življenske potrebščine. Ako kongres sprejme res tak zakon, tedaj pomeni, da bomo imeli še večjo draginjo. Samoposebi se razume, da trgovci ne bodo plačevali davka iz svojega žepa, ampak plačal ga bo konzument, kadar bo kaj kupil.

Senator Ladd je pa rekel, da so privatni bizniški in trustovski interesi napravili okoli dvajset milijard dolarjev profita in da naj se naloži osemdeset odstotni nadprofitni davek in denarja bo več tukaj, kot se potrebuje za izplačilo vojaške nagrade. Senator iz Severne Dakote je tudi dodal, da ravno ti privatni bizniški interesi zahtevajo, da se naloži nedirektni davek na konzum.

Privatni bizniški interesi so nenasični. Delavcem trgajo mezde, poleg pa zahtevajo, da naj ljudstvo, siromašno ljudstvo, nosi vso butaro svetovne vojne, med tem ko so sami silno obogateli.

## JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

**Hiattville, Kans.** — To je malo farmersko mestec s par prodajalnimi brez vsake industrije. Lani so pričeli vrtati za olje, a sedaj zopet vse počiva, kar ni težko naganiti zakaj.

Ni moj namen, da bi opisovala o tukajšnji okolici iz življenju na farmah, dasi moram priznati, da sem jako rada čitala dopise farmerjev v Prosveti, ki so pa zadnjo dobo skoro popolnoma izostali.

Lanskega leta sem brala v nekem listu, ko je rojakinja vpraševala za kako sredstvo proti kašm in ji priporočam, če ji ni pomagal moj nasvet, naj poskusi sledeče: Skuha naj tobak in pusti, da se ohladi. Pomoči naj okoli poslopja in koder ve, da se golazen skriva, kar jo bo gotovo pregnalo. Sama sem preizkusila na isti način in z velikim zadovoljstvom.

Pred leti smo kupili zapuščeno poslopje, okoli zasačeno in najbolj pripravno za kačja gnezda. Vsak dan poleti so nas obiskale kače, posebno v kleti so imele veliko moč, kjer je bilo shranjeno mleko, da se je golazen čutila kot neko gospodarico nad mlekom. V veliko nadlego so nam bile. Imela sem tudi malo otroke, zato sem se posebno bal, da bi katerega kača ne pičila. Šaj znano je, da nobena delavska žena ne more vedno varovati otroke, ker je vedno čez glavo preobložena z delom.

Prišla sem polivati fla, kjer so se igrali otroci in vse sklade s tobakno vodo in to je pomagalo. Bili smo tam še kakih pet let, a nobene golazni ni bilo več videti.

Rojakinjam farmericam priporočam, naj spomladi, ko bo zopet prišel čas za golazni, store isto, če so jih kdaj kače nadlegovale, jih bodo na ta način za vedno odpravile. — F. Zibert.

**Carlinville, Ill.** — Že dolgo časa ni nihče opisal razmer iz naše naselbine. Rojaki smo precej napredni, kar je razvidno že iz tega, da imamo v naselbini kar tri društva. Prvo je društvo SNPJ, drugo SSPZ in tretje je socialistični klub št. 213, ki smo ga še pred nedavnim časom ustanovili ter mu želimo vsi obilo uspeha.

Rojaki, delavci, ki se niste pri ti edino pravi stranki za nas, pristopite k nji, saj to je edina stranka, ki se pravilno bori proti nam nasprotnemu podjetništvu za dosego boljšega gospodarskega reda.

Da bi nam dela manjkalo, se ne moremo pritožiti. Vsaki dan obratujemo. To sedanjo brezposelnost znajo tudi na nas jako dobro izrabiti. Če človek gre k bosu, da bi predrugačil to ali ono reč v rovu, se pritožil, da nas prevod dela skupaj ali kaj podobnega, zakriči bos nad njim, če nočemo mi obratovati, da bo dobil pa drage.

Kakor vse kaže se hočejo izkoristiti do prvega aprila, ko bo potekla sedanja lestvica in da nas bodo potem toliko lažje pritiskali, da bomo pristali na znižanje mezde.

Rojaki, pristopajte k socialistični stranki, katera mora priti nekoč na krmilo in zavedajte se, da je ta nekoč tudi od vas odvisen, kdaj bo prišel. — Tukajšnji socialistični klub bo tudi priredil dne 18. marca veselico, katere se udeležite v polnem številu. — Louis Mahkovič.

## LISTNICA UREDNIŠTVA.

**Niles, O.** — Italijani so zavzeli Gorico dne 9. avgusta, 1916 in bili v nji do 27. ali 28. oktobra, 1917., ko je bila zlomljena njihova črta pri Kobaridu. — Pozdravi!

**Claridge, Pa.** — Žal, prepozno. List je bil že v tisku. — Pozdravi!

## Uspeh genovske konference zavil od Amerike.

Berlin, 8. marca. — Dr. Walter Rathenau, minister vnanih zadev, je dejal danes pred zbornim proračunskim odsekom, da bo ekonomska konferenca v Genovi brez uspeha, ako se je ne udeležijo Amerika, katera je prinesla ententi zmago v svetovni vojni in pomagala sklepati versalski mir.

## Delavčeva šola znanosti.

LASTNOSTI IN PRAVILNO OŽIVANJE HRANE.

Hrana, ki jo uživa človek, se deli v tri razrede.

V prvi razred spada tista hrana, ki zalaga pljuča z gorivom, ves telesni sistem pa z gorkoto in maščobo. Ker je ogljik glavni kemični element v teh živilih, zato se imenujejo ogljikovine ali karbohidanti. Hrana, ki gradi in vzdržuje mišice, spada v drugi razred; glavni kemični element tu je dušik ali nitrogen in živila te vrste se imenujejo dušikovine ali nitrat. V tretji razred pa spadajo vse tiste snovi, ki delajo kosti, možgane, žilve in dajejo telesu mišično in duševno življensko silo. Glavni kemični element v teh snoveh je fosfor in zato se imenujejo fosfati.

Omenjeni trije razredi se dele v mnoge podrazrede, kajti gori navedeni glavni elementi so spojeni z različnimi drugimi kemičnimi prvini, ki igrajo važno vlogo v rasti in zdravju človeka, toda ne bomo jih navajali. Glavno je, da poznamo najvažnejše elemente, ki jih potrebuje naše telo in jih dnevno prejemamo v hrani.

Ogljik, dušik in fosfor so neohodno potrebni za obstanec življenja. Važno je pa to, da se količina teh snovi za potrebno uživa je namreč treba štirikrat toliko kakor dušikovim in fosfatov zadostujeta dva odstotka v primeri z ogljikovinami. Človek povprečne velikosti porabi dnevno nekaj več kot en funt vseh treh elementov za pravilno hranitev svojega telesa. Vendar pa to ni pravilo, kajti odvisno je, kako se človek giblje telesno, kakšno delo namreč opravlja in v kakšni temperaturi živi.

Hrana vseh treh razredov dobivamo iz mesnih in rastlinskih jedi. Vse elementarne snovi, ki smo jih gori našeli, morajo biti organizirane ali spojene z drugimi živilnimi elementi, bodisi v rastlini, vodi ali v zraku, drugače jih telo ne sprejme. Rastlina in žival absorbirata elemente in jih pripravita človeku, da jih lahko uživa. Mesna in rastlinska hrana vsebuje vse živilne elemente v enakem razmerju in v enakih in istih kemičnih kombinacijah, tako da daje človeškemu telesu vse, kar potrebuje.

Mesna hrana ima ogljikovine v masti, dočim jih ima rastlinska hrana v sladkorju in škrobu (sterki). Dušikovine se nahajajo v beljakovinah in vlakninih mesnih hrani in v testu ter beljakovinah rastlinskih jedi. Fosfati pa so neločljivo spojeni z dušikovinami v mesu in rastlinski hrani. Ogljikovine v mesni in rastlinski hrani so kemično enake (maščoba, sladkor in škrob sestoji povsod iz ogljika, kisika in vodika) in so proporceno enako razdeljene.

Važno je torej, da človek ve, katero hrano najbolj potrebuje v danih razmerah in pogojih, tako da mu bo koristila, ne pa škodila. Prep. pa mora vedeti, katera živila vsebujejo največ ogljikovin in zopet dušikovine s fosfati vred.

Rekli smo že, da ogljikovine so v maščobi, sladkorju in škrobu, dušikovine pa v beljakovinah, vlakninih in lepilu. Tukaj sledi analiza večine vsakdanjih jestvin v odstotkih:

Pšenična moka ima 15 odstotkov vode, 10 beljakovin, 66 škroba in 4 odstotke sladkorja.  
 Suha slanina: voda 15, beljakovine 8, maščoba 73.  
 Sveža slanina: voda 24, beljakovine 7, maščoba 66.  
 Fižol: voda 11.75, beljakovine 24.

Govedina: voda 51, beljakovine 14, maščoba 29.  
 Kruh: voda 37, beljakovine 8, škrob 47, sladkor 3.  
 Maslo: voda 15, maščoba 83.  
 Sveže mleko: voda 86, beljakovine 4, škrob 4, sladkor 5, maščobe 3.5.

Posneto mleko: voda 88, beljakovine 4, škrob 5, sladkor 5.  
 Sveže zelje: voda 91, beljakovine 2.

Korenje: voda 83, beljakovine 1, škrob 8, sladkor 6.  
 Sir: voda 36, beljakovine 33, maščoba 24.

Smetana: voda 66, beljakovine 2, sladkor 2, maščoba 26.  
 Smetana: voda 66, beljakovine 2, sladkor 2, maščoba 26.

Jajce: voda 74, beljakovine 14, maščoba 10.  
 Ribje meso: voda 78, beljakovine 18, maščoba 2.  
 Bravina: voda 53, beljakovine 12, maščoba 31.  
 Svinjina: voda 39, beljakovine 9, maščoba 48.  
 Kuretina: voda 74, beljakovine 21, maščoba 3.  
 Teletina: voda 63, beljakovine 16, maščoba 15.  
 Koruzna moka: voda 14, beljakovine 11, škrob 64, maščoba 8.  
 Krompir: voda 75, beljakovine 2, škrob 18, sladkor 3.  
 Riž: voda 33, beljakovine 6, škrob 70.

V vseh navedenih živilih je še eden do dva — največ pet — odstotka soli.  
 Najboljša najredilnejša hrana za človeško telo je tista, ki ima največ beljakovin, torej dušik in fosfor, dasiravno so ogljikovine ravno tako potrebne, toda v manjši meri.

Koliko sme človek jemati te ali one hrane, da ravno prav zadosti potrebam svojega telesa, zavisi od posameznika in njegovih razmer. Splošnega pravila za to ni. Seveda kadar je človek lačen, sme jesti brez skrbi dokler ni glad potolažen. Toda takozvana civilizacija je tako pokvarila človeka, da lažote sploh ne občuti, ako redno uživa hrano, in jed je postala bolj navada kot potreba njegovega telesa. Nekateri ljudje mislijo, da si morajo trikrat na dan natlačiti želodec, dasi bi bilo bolje za njihovo zdravje, če bi jedli samo enkrat.

Kakor rečeno, vsakdo si mora sam narediti pravilo, koliko hrane mu je treba, da mu bo koristila. Glavno je, da ve, kaj uživa in da jemlje zmerno. Lahko pa opozorimo na posledice nezmernega uživanja jedi.

Želodec prebavi samo toliko hrane kolikor je telo potrebuje in nič več. Kar je preveč v želodcu, gre v drob neprebavljeno in organi, ki odvajajo redilne snovi po telesu, delajo prekomerno in se vsled tega pokvarijo. Temu sledi neprebavnost, kolika, glavobol in zaprtje.

Največja napaka je, jesti med rednimi urami. Najmanj pet ur mora preteči med jedilnimi obroki. Želodec potrebuje najmanj tri ure — večkrat štiri — za prebavo in najmanj dve uri mora počivati in zbirati sokove. Kadar se človek najde do sitega, je zelo važno za njegovo zdravje, da nekaj časa počiva telesno in duševno. Ročno delo vleče kri v mišice in duševno vleče kri v glavo, to pa povzroči, da želodec nima dovolj krvi za svoje delo, ko je najbolj zaposlen. Kadar se človek čuti težkega po jedi, je to znamenje, da potrebuje počitka.

## IZ DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press.)

**Položaj med rudarji.** Okrožni odbor illinoiske rudarske organizacije se je v sredo sešel v St. Louisu kljub ultimatu glavnega odbora v Indianapolisu, da ne sme biti nobenega separatnega pogajanja z operatorji. Predsednik Lewis je v terek zvečer pozval Farringtona in okrožne odbornike v Illinoisu, da naj kooperirajo z eksekutivo za dosego skupne konference z operatorji s centralnega konkurenčnega polja mehkega premoga in opuste vsako daspravljano o vabilu illinoiskih operatorjev na separatno mezdno konferenco. Lewis je zahteval takojšnji odgovor. — Iz Kansas Cityja javljajo, da so lastniki rovon na polju južnih držav sklenili znižati mezde za polovico. Operatorji se snidejo te dni z zastopniki rudarjev. Organizacija v Kansasu bodo zastopali provizorični Lewisovi odborniki. — Iz Washingtona poročajo, da je predsednik Harding naložil Davison, tajniku za delo, da naj obvesti operatorje na centralnem konkurenčnem polju, da se naj drže pogodbe, katero so podpisali pred dvema letoma in se sestanejo z rudarji v novi mezdni konferenci. Predsednik Lewis je dejal, ko je bil informiran o Hardingovem koraku, da je organizacija rudarjev pripravljena za pogajanja kadarkoli in kjerkoli. Zanimanje vlade za konferenco med rudarji in operatorji ima politično ozadje. Harding ne bi rad videl stavke ob času, ko se bodo

vršile primarne kongresne volitve.

Splošna stavka je izbruhnila v Johannesburgu, Južna Afrika.  
 Temejni stiki z delavci v Mehiki. Deputacija treh članov Ameriške delavske federacije je zadnje dni posetila Mexico City in konferirala z voditelji mehiškega delavstva in predstavniki mehiške vlade. V deputaciji so bili J. W. Kelley, Walter J. Yarow in P. J. Morin. Namen obiska je bil, obvestiti predsednika Obregona, da šest milijonov organiziranih delavcev v Združenih državah in Kanadi podpira sedanjo vlado v Mehiki in deluje za njeno priznanje v Washingtonu. Dalje so ameriški gostje zagotovili mehiške voditelje, da je ameriško in kanadsko delavstvo pripravljeno pomagati mladim delavskim organizacijam v Mehiki kolikor je mogoče.

**Železniški kralji zahtevajo** ponovno znižanje mezde. Železniške družbe so se zopet obrnile na vladni železniški delavski odbor, da jim dovoli znižati mezde za naslednjih 12 do 30 odstotkov. Železniški delavci so pa predložili vladnemu odboru protizahtevo za povišanje mezde za 13 odstotkov. Odbor se je sešel zadnji ponedeljek in zdaj obravnava zahteve obeh strank. Okrog poldrugi milijon organiziranih železniških delavcev je prisadetih.

**Minimalna mezda za ženo.** Odbor organizacije izdelovalcev železa je predložil komisiji za minimalne mezde zahtevo, da mora delavka, ki se sama preživlja in katere ima zmožnosti in enoletno izkušnjo, prejemati najmanj 14 tedenske plače. Odbor je priložil tabelo povprečnih tedenskih izdatkov sleherne delavke kot sledi: hrana in stanovanje \$9, obleka \$2.50, perilo 25, vozna 25, zdravnik in zdravila 25, razno 25 in končno mora ostati 50 centov za zabavo ali nujne potrebe. O kakih prihrankih delavke ne sme biti govora.

**Rudarji in operatorji** v Alberti, Kanada, se ne morejo zediniti in pogajanja glede mezde se pretrgajo. Stavka 1. aprila je torej neizogibna. Prizadetih je okrog 10,000 rudarjev, ki so organizirani v 17. okrožju United Mine Workers of America.

**Generalna stavka** v glavnem mestu Mehike se nadaljuje že od sobote. Mesto je brez vode, plina in elektrike in pooblaščen železnice počiva. Stavka je sledila konflikta med mestno vlado in organizacijo šoferjev, ki so prvi zahtevali, toda vlada je zavrgla njihove pogoje.

**Stavka rudarjev** v Južni Afriki je vsekakor zdrobljena z vojaško silo vlade. Po zadnjih vesteh iz Johannesburga so voditelji svetovlanih stavkarjev, naj se vrnejo na delo in pripravljajo za bodočo bitko. Več ko 5000 rudarjev je sprejelo nasvet. Sporne točke pojdejo pred rudarsko zbornico. Stavka je trajala več mesecev in zadnje tedne je bilo več krvavih spopadov med delavci in policaji ter vojaštvom.

**Politično gibanje.** Kansaska delavska federacija se udeleži letošnje volilne kampanje po vsej državi. Tako izjavlja izvrševalni odbor, ki je v ponedeljek zboroval v Topeki.

**Jeklarske tovarne se odpirajo.** Iz Garyja, Ind., poročajo, da je bilo v ondotnih jeklarskih tovarnah in plavžih nastavljenih več ko 3000 delavcev od januarja t. l. Povprečno dvesto do tristo delavcev dobi delo v tednu. Zadnji teden je bilo uposlenih okrog 300 delavcev. Ta vest pa ni vabilo za zunanje delavce, kajti družbe jemljejo nazaj stare delavce, katerih je še vedno na tisoče brez dela. V Garyjskih jeklarskih delavci zdaj približno 15,000 mož.

## KANSASKE ŽENE PROTESTIRAJO PROTI ZNIZANJU MEZDE.

**Topeka, Kans.** — Privatni bizniški interesi so napravili na industrijsko sodišče pritisk, da zniža mezdo delavkam. Delavke so organizirale protesten pohod in so protestirale pred sodiščem proti znižanju mezde. Dokazale so, da samo obleka za eno ženo stane na leto \$87.55.  
 Demonstracija je napravila tak vtis, da je sodnik James McDermott po demonstraciji izjavil, da bo sodišče skušalo dobiti od vseh strani dokaze, preden določi novo minimalno mezdo.



Ameriške vesti.

OBŽANJE PROTI PREIZKUS- NJI TRETJE VESTE.

New York, N. Y. (Federated Press). — Javna vest se je vzbudila proti metodam policije, a katerimi skuša iz obtožencev iztisniti priznanje krivde. Mestni klub je izdelal memorandum in ga predložil legislaturi, da izdela postavo proti preizkušnji tretje vrste. Memorandum priporoča, da se sprejmejo k državnim ustavi potrebni amendamenti, po katerih se kaznuje vsako nasilno dejanje, ki je bilo izvršeno, da se obtožence prišli, da napravi "izpoved."

Dalje priporoča, da se sprejme postava, ki določa, da se ne predložijo izpovedi sodišču, ako ni bila napravljena pisмено policijskemu ali kateremu drugemu sodniku, državnemu pravdniku ali pa članom njegovga štaba.

Pretepanje, suvanje in pobijanje obtožencev v New Yorku je postalo tako splošno, da je neki sodnik te brutalnosti javno obsodil. Policijska se je tako pogosto posluževala zadnje dni teh sirovosti, da porotniki niso hoteli priznati dokazov, ki jih je predložila policija.

"Preizkušnje tretje vrste se poslužuje policija povsod v mestu," je rekel sodnik Corrigan, ko je obsodil nekega policajca na trideset dni v prisilno delavnico, ker je brutalno in zločinski napadel nekega obtožence v zaporu. "Departmentski uradniki in dobri mešani vedo, da se take metode rabijo."

Kako ravna policija z aretiranimi in zakaj se je ljudstvo pričelo zgražati nad temi metodami, pripoveduje dogodek, ki ga je doživel zamorec Luther Boddy, ki je zdaj obsojen na smrt, ker je ustrelil dva detektiva, ki sta ga peljala na policijsko postajo. Boddy je bil večkrat aretirani zaradi malih pregrškov. Se večkrat so ga pa aretirali detektivi in odgnali na policijsko postajo, kjer so ga pretepli s pestmi in čevmi iz gumija, da tako izpove o svojih tovariših, kar ve. Neko noč je zamorec ubil detektiva, ki sta ga peljala na policijsko postajo. Ko je zamorec zagledal zelene luči policijske postaje, se je spomnil, kolikokrat je bil strašno tepen, ko so ga privedli na policijsko postajo. Po tedne je preležal v postelji, da je ozdravil. Spominjal se je teh dogodkov iz preteklosti, potegnil je samokres in ustrelil oba detektiva.

V Pittsburghu je policijski superintendent izdal ukaz, v katerem prepoveduje policajem poslušati se preizkušnje tretje vrste, da se obtožence prišli do izpovedi. Policijski superintendent je izdal to odredbo, ker so sodniki take izpovedi, ki so bile izsiljene, zavrgli in jih niso hoteli priznati za dokaz.

PREDLOGA ZA ZASUŽNENJE MORNARJEV.

Washington, D. C. (Federated Press). — Greene-Jonesova ladijska subverzna predloga prinaša nove nevarnosti za mornarja. Po tej predlogi bo lahko dobili pomorske kot stavkoke za prekleane so določbe La Follettevega zakona, po katerih imajo tujezemi in ameriški mornarji pravice zapustiti ladijo, ako se nahaja v varnem pristanu. Zaslišanje o tej predlogi prične 16. marca.

Andrew Furuseth, predsednik Mednarodne mornarske unije, in Samuel Gompers, predsednik Ameriške delavske federacije, pripravljata izjavo, da razgalita "industrijalno sužnost", ki je, za popadna v tej predlogi administracije. Ona bosta analizirala pomen določb v tej predlogi in nevarnost, ki jo tvori predloga za mornarje na trgovskih ladjah, ako bo sprejeta.

14 UR ZAPETI V RUDNIKU 1000 ČEVLJEV POD ZEMELJSKO POVRŠINO.

Grass Valley, Cal. — Trije rudarji so delali tisoč čevljev doli v zlatem rudniku Idaho-Maryland kompanije, ko se je odrgala delovna plast skalovja in jim zaprla pot iz rudnika. Čev za dovanjanje traka je ostala nepoškodovana in tako so ponesrečeni rudarji dobivali zrak, brez katerega bi se govtovo zadušili. Njih tovariši so narporno delali skoz stiriinajst ur, da so prišli do njih in jih rešili žalostnega položaja.

TOŽBA ZARADI NEOPRAVIČENE AGITACIJE BO VLOŽENA PROTI DENVERSKI POLICIJI.

New York, N. Y. — Ameriška unija za civilno svobodo vložila kmalu tožbo za odškodnino proti denverski policiji, ker je aretirala bivša vojaka Albert Litman in John L. Fleminga, dasiravno ni imela vzroka, da ju aretirajo. Aretacija je bila izvršena dne 29. januarja na shodu Denverskega delavskega foruma, ki ga je obdržala organizacija Veteranov svetovne vojne. Ameriška unija za civilno svobodo izjavlja, da vložila tožbo, da napravi konec gonji proti delavcem radikalnega mišljenja, ki so jo vprizorili policija in nazadnjaški delavski voditelji.

Odškodninska tožba proti denverski policiji tvori le del kampanje, ki jo vodijo Ameriška unija za civilno svobodo in njeni odvetniki proti nepostavnim metodam policije. Neke druga tožba bo vložena v San Francisco, ker je policija vdrila v prostore unije transportnih delavcev na morju in je aretirala njene člane kot vagabonde. Neke druga tožba bo vložena na zveznem sodišču za odškodnino, ker so bili tujezemski delavci aretirani in obtoženi vagabondaže, a so bili oproščeni na sodišču.

PRVI MENNONITJE SO DO SPELI V MEHIKO.

Chicago, Ill. — Iz El Pasa je došla vest, da so prvi mennonitje, pristajali neke verske sekte, dospeli v Mehiko. Predstraža mennonitov je štela sto petdeset oseb, a njimi pride še dvajset tisoč mennonitov, ki zdaj zapuščajo Kanado. Izjavili so, da je Mehika edina država na svetu, v kateri je priznana popolna verska svoboda.

Skozi več let so mennonitje iskali prostorno zemljišče, da se naselijo na njem kompaktno. V letu 1911 jih je neka zemljiščna tvrdka v Cincinnatiju oeciganila za en milijon dolarjev. Prodala jim je puščavo v Arizoni, v kateri je bil samo pesek in na njem je raste kakt.

Sekta je nasprotna vojni in okrasom, razpostavljenim na prevzetem način. Mennonitje so izborni kmetovalci in Kanada jih bo pogrešala. V Mehiki so kupili dve sto tisoč akrov sveta. Predstražo vodi J. C. Hildebrand. Tukaj se naseli dvajset tisoč Mennonitov iz Kanade. Kasneje jim mogoče slede še Mennonitje iz Združenih držav.

MISTERIJOZNI POŽAR NA STARI ŽAGI.

Minneapolis, Minn. — Arthur C. Price, mestni ognjegasni načelnik, bi rad izvedel, kdo podtika ogenj na stari žagi Northland Pine kompanije. Žaga je že zdavnaj zapuščena in nobene žive duše ni v njeni bližini. Ko so bili ognjegasci prvokrat pozvani, da gredo gasi staro žago, so našli, da je bil ogenj podtaknjen na dveh mestih. Zgodaj prihodnje jutro so bili ognjegasci zopet poklicani. Bil je zopet podtaknjen ogenj. Policijska je preiskala vso okolico, a nikjer ni našla sledi malih dekčkov in "trampov."

ZBOROVANJE AMERIŠKEGA DELAVSKEGA BIROJA ZA PODUK.

New York, N. Y. — Ameriški delavski biro za poduk je razposlal vsem učnim zavodom povabila, ki so lastnina delavskih strokovnih organizacij ali imajo na drug način delavski značaj, da pošljejo svoje delegate na zborovanje, ki se bo vršilo dne 22. in 23. aprila v Novi Šoli za socialno raziskovanje.

Pričakuje se, da zborovanje poseti Albert Mansbridge, ustanovitelj Delavskega društva za poduk v Veliki Britaniji.

ZAVAROVANJE DELAVCEV PROTI POŠKODBAM.

Albany, N. Y. — Newyorška državna delavska federacija vodi zdaj kampanjo, da se porazi predložila, ki določa, kako visokologa, ki določa, kako visokologa mora biti število vlakovspremnega mora biti število vlakovspremnega osoba pri vsakem vlaknu. Dalje vodi kampanjo, da se sprejme postava za zavarovanje delavcev stava za nezgodam na delu in uvede proti nezgodam na delu in uvede državna zavarovalnica, tako da bodo odpravljene vse privatne zavarovalnice.

IZ SKANDALOKA SE RAVIJA SKANDAL.

Minneapolis, Minn. — Polica Dan Noonan je razstrelil pravo bombo v lokalnih oficielnih krogih, ko je rekel, da ne bo podal rezignacije. Noonan je namreč zapleten v najnovejši skandal z opojnimi pijačami.

Ko so šli vanj, da naj rezignira, je Noonan rekel, kaj se je zgodilo z avtomobilom Cadillacovega sistema, ki sem ga zasačil pred enim letom naloženega z zganjem! Dodal je, da bo govoril pred odborom za civilno tožbo, da napravi konec gonji proti delavcem radikalnega mišljenja, ki so jo vprizorili policija in nazadnjaški delavski voditelji.

TUJCEV NI DOBRO JEMATI V AVTOMOBIL.

Chicago, Ill. — 35-letni Barbieri se je peljal domov v svojem avtomobilu. Na vokalgu Sheridanove ceste in Melrose ulice ga je tuja dvojica — mož in žena — prosila, da jo vzame v avtomobil. Barbieri je vljuden slovek in je privolil. Ko se je Barbieri bližal Belmontski cesti, je tujec potegnil samokres in ukazal vljudnemu vozniku, da naj ustavi. Žena je pa od Barbierija zahtevala denar. Barbieri je imel po sedežem samokres. Potegnil ga je, a bandit je ustrelil, pa tudi Barbieri je oddal strel. Žena je zakričala, dvojica je urnih nog zapustila avtomobil in tekla proti stranski ulici. Barbieri je streljal, toda najbrž ni zadel. Prišli so ljudje in policija. Banditska dvojica je ušla, Barbiera so prepeljali v bolnišnico, kajti zadet je bil v ramo.

Barbieri je prisegel, da nikdar več ne dovoli tujcu stopiti v avtomobil, pa naj še tako uljudno govori z njim.

KARJERA MALOPRIDNEŽA.

New York, N. Y. — Alfred E. Lindsay, ki je oeciganil žene v New Yorku približno za en milijon dolarjev, je po izjavi mrs. Laura Marling igral ulogo privatnega detektiva v letu 1908, stavkokaza in špijona v industriji. Pisarno je imel na vogalu Sedem in štridesete ulice in Pete ceste, Marlingova je izpovedala pred državnim pravdnikom, da se je takrat imenoval Post in tudi takrat je prežal na mlade žene. To je bajje bila njegova specialiteta. Lindsayja so aretirali v nekem hotelu v Philadelphiji. Obtožen je veletatvine in je v zaporu, ker ni mogel položiti za petdeset tisoč dolarjev poročstva. Tovarnarji in podjetniki, katerim je v prejšnjih letih pomagal zlomiti štrajke, se ne interesirajo zanj, od kar ga je prišla roka pravice.

KUKLUKSOVCI V KAŠI.

Atlanta, Ga. — Henry B. Terrell in še približno drugih štiri sto bivših kukluskovcev je vložilo peticijo na sodišču, da se proti Kuklusklanu uvede bankrotno postopanje. V peticiji navajajo, da je ta organizacija bankrotna in ko so zahtevali, da se pregleda premoženje, so bili izključeni iz nje.

ŠE DVA BANČNA IN DENARNA MEŠETARJA BANKROTIRALA.

New York, N. Y. — Mešetarški tvrdki Ettings & Wall in I. B. Mullins & Co. sta bankrotirala. V letošnjem letu je bankrotiralo že petdeset mešetarških tvrdki, od kar so jim oblasti pričele bolj gledati na prste.

NAJNOVEŠA IZNAJDBA: ČITALNI STROJ.

Washington, D. C. — Admiral Bradley A. Fiske je pravkar patentiral iznajdbo, ki obeta odpraviti tiskarstvo sedanje vrste in omogočiti, da se bodo knjige in druge tiskovine lahko dobile za par centov. Njegova iznajdba je stroj za čitanje. Aparat je šest palec širok, štrt palec debel in tehtal pet in pol unč. V aparatu je navit papirnat trak, na katerem je čtivo, ki je fotografirano tako pomanzano, da ga ni mogoče videti s prostim oesom, toda v aparatu pride pod povečalno steklo in tedaj so črke iste velikosti kakor v knjigah ali časopisih. Knjiga, ki ima 100,000 besed in ki stane \$150, se more na ta način reducirati na trak, ki ne bo

stal več ko štiri cente, in ko pride trak v Fiskejev čitalni stroj, bo mogoče čitati ravno tako lahko kot navadno knjigo. Črke pod povečalnim steklom so jasne in različne in trak se s prstom pomiče med čitanjem, tako da teče vrsta za vrsto. Čtivo se lahko spíše na pisalni stroj in potem se fotografirano pomanzja v mikroskopično nematnost in engravira na bakreno plošč, ki se potem odstisne na trak. Črkostavstvo in tisk s sedanjimi velikimi stroji popolnoma odpadeta pri tem procesu, stroški produkcije se znižajo na ničlo in vsebitna debelih knjig, za katere je treba zdaj omarj se bo lahko vtaknila na par čevljev dolgemu traku v — lep telovnika.

APEL NA SENATORJE ZA VEČJO POMOČ RUSIJI.

(Nadaljevanje s prve strani.)

nikarži uničiti z ognjem nebroj vasi, razdejal je premogovnike v donski kotlini in vse železniške mostove. Na tisoče štrjaskih mlaj najboljega dela Rusije je bilo opustošenih, železniški tiri so bili potrgani in mostovi so ležali v rekah in globljih. To je drugi vzrok, ki je povzročil lakoto. Ruska sovjetska vlada namerava pripisati to zlobno škodo na račun entente, kadar pridejo končna pogajanja glede dolgov. Ententa je zaobčila Denkina z orožjem, municijo, živili in denarjem in ga poslala na vandalsko delo po južni Rusiji. Velik del železniških tirov ni še danes popravljenih in mostovi leže še danes v razvalinah. To ovira gomožno akcije, kajti transport se mora vršiti z navadnimi vozovi, kjer je železniška zveza raztrgana.

Predsednik poljedelskega oeska Norris je ispraševal Johnsona, če je Hoover vedel o polnem obsegu potrebne pomoči v Rusiji. Johnson je odgovoril na ponovna in ponovna vprašanja, da je Hoover v zadnjem avgustu dobro vedel, koliko je treba šivil in da je čez Črno morja najboljša transportna pot v provinco ob Volgi. Johnson mu je poslal natančno poročilo o vsem, kar je treba in ga prosil za brzjavni odgovor, toda Hoover ni nikdar odgovoril. Ko se je Johnson vrnil s svojo mislijo v Ameriko, je obvestil Hooverja, da mu izročil vse informacije, ako jih želi in da se rad pridruži njegovi pomožni akciji. Hoover tudi topot ni nič odgovoril.

Johnson je priporočil takojšnjo otvoritev trgovine z Rusijo in podelitev dolgotrajnih kreditov ruski sovjetski vladi.

MARTIN KONDA.

(Nadaljevanje s prve strani.)

afere se ne bomo spuščali, ker je bila že mnogokrat premeta in za vse prizadete je že davno zaključena. Ravno takrat je imel Martin hude boje z duhovniki, ki so se poslužili zveznega sodišča, da bi zatrli S. N. P. J. in list "Glas Svobode", ki je bil tedaj glasilo biftunte. Dosegli so toliko, da je bil Konda nekaj tednov v zaporu, toda lista niso zatrli.

Pozneje je Konda ustanovil Slovensko svobodomiselnopodporno zvezo, nabavil si je lastno tiskarno in začel izdajati list dvakrat v tednu. Dasi je bil izdajatelj lista dvajset let, ni on dosti pisal zanj. K večjemu kakine polemčne stvari, izljal je tudi več knjig, v katerih so zbrani ponatini leposlovnih in zgodovinskih vsebine iz njegovega lista.

Konda je bil pijopir na kulturnem polju ameriških Slovencev in kot tak bo imel med nami, ki znamo ceniti njegove zasluge, šasten spomin.

Ob njegovem smrtvalkem odru žaluje njegova soproga in pet ne-preskrbljenih otrok. Žaluje Slovanska narodna podporna jednota kot za svojim ustanoviteljem, žaluje velika armada njegovih prijateljev in somišljenikov po vsej ameriški Uniji.

Posabljen ne boš, Martin!

Trgovce s dekleti je prejel 25 let, ki jih bo moral presedeti v Sing Singu. Obtožen in obsojen je bil, da je na zločinski način zvaljal deklice na svoj dom v Poughkeepsiju, N. Y., in z njimi trgoval.

Slovenska Narodna Podporna Jednota. Ustanovljena 7. aprila 1904. Izširje 17. junija 1907 v drlavi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor: UPRAVNI ODESEK: Predsednik Vincent Calahar, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 62, Johnston, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolnišnega oddelka Blas Novak, gl. blagajnik John Vogrich, urednik glasila Josz Zavertnik, upravitelj glasila Filip Gadin.

POROTNI ODESEK: John Underwood, predsednik, 416 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelenkhar, Box 276, Harborton, Ohio, Fred A. Vidar, Box 673, Ely, Minn., John Turbell, Box 161, Lawrence, Pa., John Gortek, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODESEK: OSREDNJE OKROZJE: Blas Novak, predsednik, 2657-59 S. Lawndale Av., Chicago, Ill. VERNODNO OKROZJE: Jacob Kshvritz, Box 288, Moon Run, Pa. JOHN GORTOK, 224 E. 137th St., Cleveland, O. ZAPADNO OKROZJE: Anton Solar, Box 104, Cross, Kans., za jugozapad. Max Mace, Box 186, Bush, Minn., za severozapad. Mike Zupel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor: Frank Zalta, predsednik, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., Frank Semrah, 5500 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 3305 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Zdravstveni odbor: Predsednik: Frank Alet, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. Josko Ovan, 3539 W. 29th St., Chicago, Ill. Jos. Štibi, 1101 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kora, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, O. POMOČNIK: Korrespondenti v gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrli tabele: VSA FISMA, ki se nanajajo na posle gl. predsednika so naslovi: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Av., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODOPRE SE NASLOVE: Bolniške tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Av., Chicago, Ill. DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tišajo gl. izvrševalnega odbora in jednole volbe se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Av., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNISKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Av., Chicago, Ill. Vse petičbe glede poselvanje v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo Frank Zaltu, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi prigivi na gl. porotni odesek se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 416 W. Hay St., Springfield, Ill. Vsi prigivi na gl. porotni odesek se naj pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Av., Chicago, Ill.

KAJ JE TREBA ZNATI O DOHODNISKEM DAVKU?

POSLEDNJI OPOMIN DAVKOPLAČEVALCEM.

New York. — (Jugoslovanski oddelek F. L. I. S.) Davčni zavezanci imajo samo še nekoliko dni časa za vložitev napovedi (return) o svojem dohodku tekom l. 1921. Da se izognete kazni, morate svojo izjavo o dohodku ob enem vsaj četrtino dolžnega davka predati davčnemu uradu najdalje do polnoči 15. marca.

Prijavo ali napoved (return) morete vpsolati po pošti ali pa izročiti osebno uradu davčnega pobiraleca (Collector of Internal Revenue) onega okraja (district), v katerem se nahaja vaše zakonito bivališče. Ako pošljete po pošti, pazite na to, da odpošljete pismo ob času, tako do poštni žig nosi datum od 15. marca ali poprej. Ako davčni zavezanec ne vložil napovedi v odrejenem roku, utegne plačati 25 odstotkov več davka in biti kaznovan z globo od največ 1000.

Ako davkoplačevalec vložil netočno napoved valed nemarnosti, ali ako naznači manjši dohodek, kot ga je zares imel, tedaj bo kaznovan z globo 5 odstotkov od skupne neprijavljene svote in mora plačati obresti od lodotat. na mesec za ves čas, ko ostane tak davek neplačan. Ali ako davkoplačevalec namenoma napravi lažnjivo in sjepransko prijavo, da se izogne plačilu dolžnega davka, tedaj kršitelj utegne biti s 50 odstot. neprijavljene svote in s globo do \$10,000. ali enoletnim zaporom ali pa z obojem, površ sodnih stroškov kaznovan.

Davek se mora plačati potom čeka, money order ali v gotovini. Ako plačate podružnici davčnega urada, je priporočljivo, da plačate s čekom ali money orderom, da se na tak način prepričate možnost zgnbe ob prenosu v glavni urad. Čeke in money orders izstavite na ime kolektorja onega mesta, kjer stanujeta; na primer "Collector of Internal Revenue, Chicago, Illinois." Na zahtevo vam bo uradnik davčnega urada izdal potrdilo o prejetem denarju in v kako svrhu je bil prejet.

Ako davkoplačevalec ne plača davka v odrejenem roku; zapade globi od 5 odstot. dolžnega davka in v plačilo 1 odstot. mesečnih obresti od dne, ko je davek zapadel v plačilo; zamudni davkoplačevalec more biti tudi kaznovan v globo od največ \$1000.

NATURALIZACIJA INORODNIH BIVŠIH VOJAKOV.

New York. — (Jugoslovanski oddelek F. L. I. S.) poseben zakon od 9. maja 1918 je določil posebne olajšave za pridobitev ameriškega državljanstva v korist olim inozemcem, ki so tedaj služili v ameriški vojski ali mornarici; odpravil je za nje potrebo prvega papirja in pešotnega bivanja v Združenih državah. Zakon je napravil to izjemo za vojake, češ da oni, ki so nudili svoje življenje za to deželo, so vredni, da se jim podeli državljanstvo brez kakih potočkov.

Podeljevanje državljanstva na podlagi tega zakona je uprav začenjalo, ko je nastalo premirje. Radi tega je kongres podaljšal ta privilegij v korist odpuščenim vojakom svetovne vojne z omejitvijo, da ta olajšava za bivše vojake preneha "eno leto po vrnitvi vseh ameriških trup v Združene države." Naturalizacijski urad tolnači to določbo v smislu, da ta privilegij obstoja tako dolgo, dokler se količjak ameriške okupacijske vojske nahaja ob Romu. Radi tega vsi inozemci, ki so se borili za to deželo, imajo še vedno pravico posluževati se tega olajšanega postopanja za pridobitev ameriškega državljanstva.

Do 1. februarja 1922 se je 266.909 inozemcev poslužilo te pravice in pridobilo državljanstvo. V naravi same stvari je, da število teh naturalizacij stalno pojema in da to izredno podeljevanje državljanstva bo kmalu prenehalo samo ob sebi, čim se bodo vsi inorodni bivši vojaki, ki želijo tem tem potom postati državljanji, poslužili pravice, izvršajoče iz omenjenega zakona. Ali velepomenbno ostane dejstvo, ki ga treba vedno imeti pred očmi, da tako veliko je bilo število inozemcev v tej deželi, ki so bili pripravljani žrtvovati svoje življenje za Združene države in ki so hrepneli po ameriškem državljanstvu.

Velik požar je nastal v ječi. Fort Madison, Ja., ki je napravil štrt milijona škode. Človeških žrtve ni bilo, pač pa je jetnikov precej opečenih ki so ure dolgo čakali v celicah in vpili, naj jih rešijo.

Po 18 letnem izkanju v Evropi, Aziji in Avstraliji, je našla Ida Saphiro svojega stričnika v New Yorku. Njegovi stariši so bili premožni in zapravili skoro vse premoženje, da bi ga našli, ki je kot 12 leten deček pobegnil od doma z mornarji. Morlita influenza na Poljskem. Tako imenujejo novo bolezen, ki je pričela z vso silo razšajati na Poljskem, Umrljivost je velika posebno med begunci iz ruskih gladovnih okrajev.



DVONOŽEC in druge zgodbe.

NARAVOSLOVNE PRAVLJICE

Spisal Karl Ewald. Prevedel Franjo Bolka.

(Dalje.)

Mala klobučnica je zaklicala: "Jaz hočem plavati okoli in lepo igledati. Le če mi kdo pride preblizu, se bo lepo opekeli ob meni." "Jaz sem določena za nekaj višjega!" je rekel školjkin otrok in se pri tem postavil, kakor je sploh mogoče, če nimaš ne obraza ne oči.

"Ve bi jih vendarle ne razumele, če vam jih tudi razodenem", je bil odgovor korale. "Poskusi vendar enkrat!" je dejala morskazvezda. In mala školjka in klobučnica sta rekli isto.

lišajevem gozdu in postala velik ropar, kakor je sanjala v mladosti. Mali klobučnici se ni godilo tako dobro. Nekega dne, ko je bila v lišajnem gozdu v neki otroški družbi, jo je požrl kit, ki je pripeljal z odprtim žrelom. Bilo je stotisoč otrok klobučnice v družbi in vsi so izginili v žrelu kitovem.

mo, obstala je začudena in vzklila: "Tako smešno drevo s cvetjem!" "Nisem drevo", je odvrnila korala. "Jaz sem zvezdna korala." "Za Boga, ti si!" je rekla morskazvezda. "Ti si se pa pošteno izpremenila! Res te nisem spoznala!"

"Mar sem kaj dolžan?" je vzkrikel tujec. "Kdo se drzne meni kaj očitati. Navsezadnje, če je bilo kaj napačnega, jaz sem pijan in ne vem. Dovolj je tega. Saj smo prijatelji, ali ne? Počujmo se in jutri odpotujemo. Na mojem domu je streha za vaju in dela. Lahko noč!" Odšel je po ovinkih kot je prišel; mladi par pa si je poliskal grenočiča.

leta; pogosto se je gospodar boril med življenjem in smrtjo in nihče mu ni mogel pomagati. Ko je tako ležal bolan ob oknu, je opazil svoja nekdanja popotnika v vrta, marijavo delajočo na gredah in jih je poklical prede. Tako je po dolgih letih zopet enkrat z njuna govoril: "Česa želi vaše blagorodje," sta ga skrbno vprašala mlada vrtnarja. (Konec prihodnjic.)

ZENITVENA PONUDEBA. Mladenič star 28 let se želi seznaniti s žensko v starosti 18 do 26 let dekletom ali vdovo z enim otrokom v svrhu ženitve. Jaz sem premogar. Kateri veseli dopisovati, naj priloži sliko, ki jo na zahtevo vrnem. Pisma pošljite na naslov: A. P. Box 481, Slovan, Pa. (Adv. Marc 8-9)

Za kuhanje piva doma imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri nas kuhanje vedno le najboljše in najcenejše. Dobiti je tudi zbirko sodov, steklenice in raznih loncev, itd. Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje. Grocerijam, sladničarjem in v prodajalne železnice damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na: FRANK OGLAR, 6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

FRENCH LINE COMPAGNIE GÉNÉRALE TRANSATLANTIQUE Express Postal Service. DIREKTNIA SLUŽBA V JUGOSLAVIJO preko Havre z velikimi parniki na 2 in 3 vikane. PARIS ... March 15. ROCHAMBEAU ... March 28. LA LORRAINE ... April 1. PARIS ... April 5.

F. H. Dostojevskij: BESI Roman v treh delih. Preložil Vladimir Lovstik.

"Ti sploh ne znaš misliti, Blum; tvoji načrti je abotnost, saj ti pravim. Našli ne bomo ničesar, le strašen krik se vzdigne, in potem smeh, in še Julija Mihajlovna..." "Nikakéga dvoma ni, da najdemo vse, česar iščemo," je trdno pristopil Blum ter položil desno roko na srce. "Preiskavo napravimo nenadoma, rano zjutraj, z vsem rahločutnim oziranjem na osebo in vso prepisano strogostjo zakonitih pravil. Mlada človeka, Ljamsin in Teljatnikov zagotavljata trdno, da najdemo vse, kar želimo. Obiskovala sta ga mnogokrat. Nihče ni gospodu Verhovskemu posebno naklonjen. Generalica Stavrogina mu je javno odpovedala vse dobrote, in vsak pošten človek, če je kaj takih v tem sirovem mestu, je prepričan, da je bil vedno tam izvirke brezverja in socialnih nauk. On hrani vse prepovedane knjige. Riljevje "Dume" in vsa Herzenova dela... Za vsak slučaj imam približen katalog njegove knjižnice."

"Spravi se!" je škrtnil Andrej Antonovič. "Delaj, kar hočeš... pozneje... O moj Bog!" Zastor se je odgnil, in vstopila je Julija Mihajlovna. Ko je zagledala Bluma, se je veličanstveno ustavila ter ga ošinila z očabnim, zaničljivim pogledom, kakor da jo žali že gola njegova navzočnost. Blum jo je pozdravil z molččim, globokim poklonom in zdrsal po prstih k vratom, iztežaje roki vsaksebi, toda zgrbljen od pokornega spoštovanja. Bodisi da je razumel zadnji histerični vzklik Andreja Antonoviča res kot dovoljenje ravnati po svoji želji, bodisi da se je napravil topot le neumnega, v trdnem prepričanju, da koristi svojemu dobrotniku in vodi zadevo k dobremu koncu — kmalu bomo videli, da je rodil pogovor predstojnika s svojim uradnikom najnepričakovanejšo posledico, ki je pripravila marsikoga v smeh, povzročila veliko hrupa, vzbudila srdito nejevoljo Julije Mihajlovne in s tem dočela zbegala Andreja Antonoviča ter ga pahnila v najusodnejšem času v najbolj klaverno neodločnost.

Tisti dan je bil Pjotru Stepanoviču poln opravkov in skrbi. Od Lembkeja je hitel urnih korakov v Bogojavljsko ulico, toda v Bikovi, pred hišo, kjer je stanoval Karmazinov, je mahoma obstal, se nasmehnil in vstopil. Rekli so mu, da ga "gospodje pričakujejo"; ta vest ga je zanimala tembolj, ker nikakor ni bil napovedal svojega prihoda. Toda veliki pisatelj je res pričakoval, in ne le danes, marveč še včeraj in predvčerajšnjim. Pred tremi dnevi mu je bil iz ljubeznivosti izročil svoj rokopis "Merci" (ki ga je hotel prebrati na literarni jutrnici na dan veselice Julije Mihajlovne), ves prepričan, da se prikupi samoljubju mladega moža. Če mu je prej pokaže svoje dragoceno delo, Pjotr Stepanovič je že zdavnaj opazal, da se mu ta častilakomni, razvajeni in za neizvoljene tako žaljivo nedostopni gospod, ta "skoraj kraljevski um", čisto navadno in s komaj prikrito pohlepnostjo vsiljuje. Mladi mož je končno menda uganil, da ga ima za voditelja tajnorevolucionarnega gibanja v vesoljni Rusiji ali vsaj za enega tistih, ki najbolje poznajo skrivnost ruske revolucije ter imajo neoporečen vpliv na mladino. Miselnje razpoloženo "najpametnejšega človeka na Ruskem" je zanimalo Pjotra Stepanoviča, toda razni varokli so mu doslej branili iskati jasnosti. Veliki pisatelj je prebival v hiši svoje sestre, graščakinje in žene carskega komornika; obdava, mož in žena, sta obojevala znamenitega sorodnika, toda o času njegovega prihoda sta bila v svoje veliko obžalovanje v Moskvi in fast sprejeti ga je doletela staro, zelo daljnjo in revno komornikovo sorodnico, ki je živela v hiši ter že dolgo vodila vse gospodinjstvo. Vsa dom je začel hoditi po prstih, ko se je naselil v njem gospod Karmazinov. (Dalje prihodnjic.)

BABICA Mrs. Chas. Stevens, 2831 W. 10th Street, Indianapolis, Ind. Daje posebno pozornost za vse porode. Pokličite na Telefon Belmont 4072 za vsak slučaj potrebe. Zmerna cena.

POPOLNA POSTREŽBA PTUJCEM. V našem velikem domurnem bančnem oddelku za ptujce nudimo vse udobnosti in potrebe za vse potrebe. Mi podijamo denar v vse kraje po najnižjih cenah in brez vseskih nadaljnjih odlikov in domovini. Mi zastopamo vse parnoročne vrste in prodajamo voljno letsko za vse parnike v in iz stare domovine. Popolnoma pod državnim varstvom. Mi plačamo najvišje obresti na vaše vlagi. Oglejte se osebno ali nam pišite v našem jeziku.

The UNION SAVINGS BANK FRICK BLDG 5th Ave Grant St Pittsburgh, Pa. Otrokovo prvo leto. Njegov pravičen začetek v življenju je odvisen od hrane, katero prejema v prvih dvanajsetih mesecih svojega življenja. Od hrane, ki ustvarja močne kosti in trdne noge in ki mora biti zdrava in redilna, ki ima dober okus in se istočasno lahko in dobro prebavlja. Če ne morete dojeti vašega otroka naj bo Borden's EAGLE BRAND (CONDENSED MILK) (kondenzirano mleko) vaša prva misel. Zdravniki je zelo priporočajo in predpisujejo. Pošljite ta oglas na The Borden Co., New York, in prejeli boste brezplačno navodila in slikovni katalog, kako se rabi to mleko in strojno knjižico.